

Tevékenységek gyűjteménye

Differenciált feladatok hallássérülteknek

Készítette: Boncza Katalin
gyógypedagógus

Tartalom

Bevezető.....	3
A fejlesztések speciális segédletei.....	4
Differenciált feladatok.....	10
Auditív észlelés.....	10
Auditív differenciálás.....	13
Auditív szerialitás.....	17
Felhasznált irodalom.....	20

Bevezető

A hallássérülésnek a pedagógiai munka szempontjából az a legmeghatározóbb következménye, hogy sérül a beszédértés. A hallássérülés bekövetkeztének időpontja befolyásolja a pedagógiai feladatokat. Ha a beszéd kialakulása előtt következik be, akkor késleltetetté válik a gyermekek természetes beszédfejlődése. Ilyenkor a hangképzés is nehezített, mert a hallássérültek a beszédhangokat sem hallják tisztán. Kiejtésük nem tökéletes, hangsúlyuk, beszédtempójuk is eltér a szokványostól, aminek következtében sérül az érthetőség. A hallássérült gyerekek beszédét a szűkebb szókincs, grammatikai hibák jellemezhetik – például gyakran nem egyeztetnek alanyt és állítmányt, elnagyolják a toldalékokat. A hallássérültek beszéd- és szövegértés tekintetében is hátrányt szenvednek. Ez egy összetett probléma. Kommunikációjukat egyrészt az akadályozza, hogy a gyenge hallási képesség miatt nem hallják, vagy félrehallják a beszédet, vagy annak részleteit. Másrészt, az is gyakran előfordul, hogy ugyan jól hallják a szavakat, vagy mondatokat, de szegényes szókincsük miatt értelmezési nehézségekbe ütköznek. A szövegértés problémája természetesen nemcsak az élőbeszéd megértését nehezíti, hanem olvasás közben is jelentkezik. Általában ezzel függnek össze a hallássérült gyerekek olvasási nehézségei és nem olvasástechnikai eredetűek.

A hallássérültek nevelésében, oktatásában alapelv a társadalmi integrációra történő felkészítés. Ebből következik az, hogy a beszéd tanítását helyezzük előtérbe, a jelelés – a siketek jelnyelvének – oktatása helyett, amelyet gyermekkorban elsősorban a szülőktől és egymástól tanulnak meg a hallássérült gyerekek. A gyorsabb és érthetőbb kommunikáció miatt egymás között a mindennapokban használják is.

Az oktató-nevelő munka során a beszéd természetes használata a cél, ezért általános szabály, hogy a hallássérültekkel átlagos hangerővel és szokványos artikulációval kell beszélni!

Az érzékek tudatosítása során elhangzott beszédet és a gyermek által produkált verbális megfogalmazást tartjuk elsődlegesnek a fejlesztés során. Tehát akkor a legeredményesebb az ismeretszerzés, ha útja a látáson, a tapintáson, a meglévő

halláson alapuló beszédészlelésen keresztül hat. A súlyos hallássérülteknél jelentkező nyelvi nehézségek, kommunikációs zavarok miatt nagyon fontos a megfelelő speciális segédeszközök, az életvitelt segítő eszközök használata, illetve a szókincsfejlesztést, a tanulást, a nyelvfejlődést, a kommunikációt elősegítő játékok, könyvek, tankönyvek alkalmazása.

Amikor a hallássérült gyermekeket tanítjuk, neveljük, akkor elsősorban olyan speciális eszközökre van szükség, amelyek segítenek a gyermeknek és nekünk is abban, hogy együttes munkánk eredményesebb legyen.

Hallássérülteknél elengedhetetlen a speciális segédeszközök, a hallókészülékek rendszeres használata. A hallókészülékek kisméretű hangerősítő berendezések. A levegőben terjedő hangrezgéseket egy érzékeny mikrofon fogja fel, és elektromos jellé alakítja át.

Súlyos hallássérülés esetén ajánlott a cochlea implantátum beültetése műtéti úton, amelynek eredményeként a hallássérült gyermek ily módon a hallás birtokába jut. Műtéti eljárással ültetik be az elektródákat, amelyek a csiga elhalt szőrsejtjeinek működését pótolják. Az implantátum alternatívát jelent ott, ahol a hagyományos hallásjavító eszközökkel, nagy teljesítményű hallókészülékkel sem lehet jó eredményt elérni a hallás- és beszédfejlesztés során. Azoknak a hallássérülteknek ajánlott, akik nem rendelkeznek a beszéd jól értelmezhető meghallása szempontjából hasznosítható hallásmaradvánnyal.

A fejlesztések speciális segédletei

A hallássérülteknél a verbális kommunikáció fejlesztését, a hallási figyelem megalapozását, a gyermek szó/fogalom kincsét bővítő tanulói segédletek számos változatát készítették el az idők folyamán. Ezek kiegészítik és segítik az intenzív hallás- és beszédfejlesztést. Bármelyik életkorban, az első fejlesztéseket követően ajánlott az elkészítése és a folyamatos bővítése.

Mondókák gyűjteménye

A korai fejlesztésnél, a szülő által gyakran használt mondókákat egy lefűzhető mappába gyűjti össze, amit rajzzal, képpel egészít ki. Ez segítséget nyújt a család

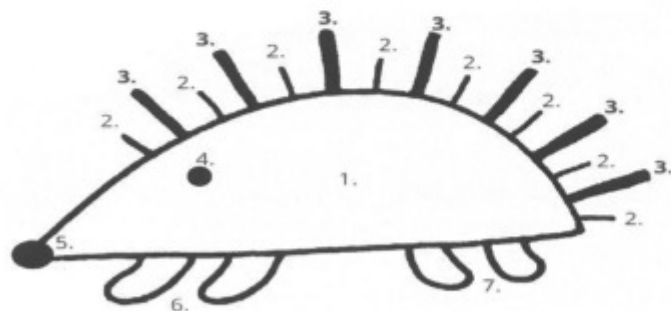
többi tagjának ahhoz, hogy ők is ismerjék és használják a gyerekekkel töltött időben. A mondókák gyakori ismétlése kihat az érzelmi és az értelmi képességek fejlődésére, a beszéd fejlődésére, a mozgás fejlődésére, vagy a szocializációs képességek fejlődésére. Fontos, hogy ugyanazzal a szöveggel használja mindenki, aki a gyerekekkel foglalkozik. A szülő-gyerek kapcsolat elmélyítésére is rendkívül alkalmas a mondókák világa, hiszen mindamellett, hogy kellemes közös program, folyamatos a szem- és a testkontaktus megtartása. A szoros testi érintkezéssel érzékelhető a testrészek rezgése, ami a hangos beszéd közben tapintható a saját és a másik testén is. A hallássérült gyerekeknél ez segíti a saját hangadások megerősítését, a spontán hangadások érzékelését a testén és a testrészein. A testen érzett rezgések megerősítik a saját hang érzékelését, valamint a ciklikus hangadások használatát.

A mondókák, népies versikék kitűnően fejlesztik a gyermek szókincsét is. A kisebbek gyakran a mondókákból vett szófordulatokat is beépítik a beszédükbe. Mikor már nagyobbak lesznek, észreveszik a beszélt nyelv és a mondókák népies világa közötti különbségeket. Egy idő után feltűnik nekik, hogy a mondókákban előfordulhatnak olyan kifejezések, szófordulatok, amelyek a hétköznapi nyelvben nem jelennek meg. Ez a hallássérült gyerekeknél a szókincsfejlesztés egyik eszköze.

A mondókázás közben használjuk a vizuális megerősítéshez kötött rajzos mondókákat is. Ezeket a gyerekekkel közösen is megrajzoljuk, majd egyedül is meg tudja csinálni. Rajzos mondóka-versike

Süni

1. Kopasz dombon
2. nő a fű,
3. Ugye milyen gyönyörű?
4. Odagurult
5. két bogyó,
6. S elszaladt a
7. sündisznó!

Napló

A napló rajzos, fényképes, szöveges élménygyűjtemény, amelybe olyan események kerülnek, amiket a gyermek él meg. A naplóba a gyermekek mindennapjait, életének kisebb-nagyobb eseményeit rögzítik a szülők, később maga a gyermek. Készülhet rajzfüzetbe, vázolófüzetbe, vagy lapokra, amelyeket összefűznek. Korai életkorban a naplót a szülő vezeti rajzos formában. Eleinte túlsúlyban vannak a rajzok, egy-egy mondat segíti a megértést mindenki számára. Amikor a gyermek meg tanul írni-olvasni, az arány megváltozik. Több lesz a szöveg és csak egy-egy utaló rajz segíti a megértést. Végül már a gyermek írja a naplót. A napló vezetését integrált nevelés során kérjük az óvónóktól, a tanítóktól is, így az óvodában és az iskolában történt eseményekről a hallássérült kisgyermek is tud otthon beszélni. A napló egy sajátos mesekönyv is, amelyből sokat és szívesen mesélnek a gyerekek. A napló vezetése sokrétű fejlesztést tesz lehetővé. A napló segítségével a gyermek mesélhet a vele történt, számára fontos eseményekről. A szülő felkészítheti a gyermekét a jövőben bekövetkező eseményekre. Fejleszti a gyermek szókincsét, segíti a beszéddel kísért kommunikációját. Hozzájárul az időfogalom kialakításához, hiszen a hosszú éveken keresztül vezetett naplóban ismétlődő események (pl. születésnap, névnap, ünnepek stb.), évszakváltások szerepelnek. Fontos szerepe van a fogalmazás előkészítésében, a lényegkiemelő képesség fejlesztésében. Nagy a jelentősége az olvasóvá nevelésben.

A mi családjunk: Apa, Anya, Öcsi és én.

Ma virágot szedtem a réten.

Tegnap a nyusziról meséltünk.

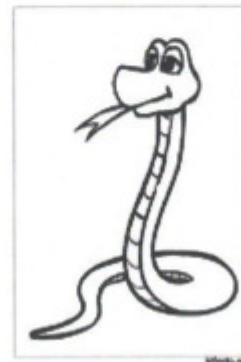
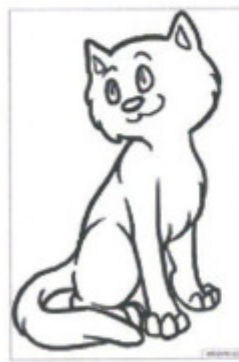
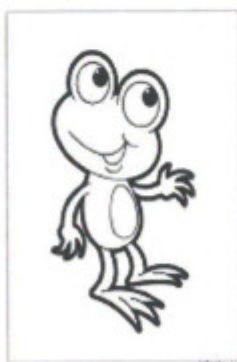

Az én naplóm!

Hangok könyve

A saját készítésű mesekönyvet a szurdopedagógusok, vagy a szülők készítik olyan képek segítségével, amelyek a gyermekek számára ismertek és lehetőséget biztosítanak a hangutánzásra, az interaktív mesélésre. Az olvasóvá nevelésnek előbb kell elkezdődnie, mint az olvasástechnika megtanulásának. Ezért nagyon korán meg kell ismertetni és szeretettni a gyermekekkel a könyveket. A korai fejlesztés során használjuk a „hangok könyvét”, későbbiekben már képes mesekönyvekből mesélünk a gyermeknek. Ezek a könyvek színesek, vagy közösen kiszíneezhetők, ismétlődő eseményt ábrázolnak, és interaktív mesélésre adnak lehetőséget. Visszanézhető, így a mindennapos gyakorlásra, az ismeretek rögzítésére, ismétlésre is lehetőség van.

Állatok-állathangok utánzásához

Járművek- járműhangok utánpótlásához

A természet hangjai- hangutánpótlásukhoz

A Hangok könyvét kiegészíthetjük az interneten is elérhető alkalmazásokkal, hangokat- képekkel bemutató oldalakkal. Ezek az IKT eszközök terjedésével és a technikai fejlődéssel folyamatosan bővülnek. Elérhetőségük a fejlesztési

lehetőségeket bővíti a szurdopedagógus és a szülők számára is. Csak néhány ezek közül:

<https://www.youtube.com/watch?v=7isotxZyk3Q>

<https://www.youtube.com/watch?v=QCd4Spal5GM>

<https://ugyessedni.hu/>

<https://jatekter.ugyessedni.hu/terelgeto>

<https://www.ovdafuled.hu/>

<http://hallod-e.hu/tajekoztato.html?x=41&y=33>

Egyéni lexikon

A szülő készíti regiszteres, keménykötésű füzetbe a hallássérült gyermekének. A gyermek számára ismeretlen fogalmak, kifejezések kerülnek bele. A szómagyarázat a gyermek nyelvi szintjének figyelembe vételével történik. Így lehet rajz, szókapcsolat, magyarázó mondat, rokon értelmű kifejezés. A gyermeklexikonok mintájára készül, különbség a szóanyagban van. Az egyéni lexikont a gyermek használja akkor, amikor számára ismeretlen kifejezéssel találkozik. Feltehetően köznapi kifejezések kerülnek bele, hiszen a súlyosan hallássérült gyermeknek szűk a szókincse. Önálló szógyűjtésben, tanulásban nyújt segítséget. Így nem azt élik meg, hogy mindig segítséget kell kérniük, ha nem jut eszükbe a megfelelő szó. A halló gyermekek csecsemőkoruktól kezdve hallják a beszédet, így a szavakkal, kifejezésekkel nagyon sokszor találkoznak. Ezek először passzív, majd aktív szókinccsükké válnak. A hallássérült gyermektől sem várhatjuk el, hogy egyszeri szómagyarázat után megjegyezzék ezeket. Ebben is segítheti őket az egyéni lexikon. Nagyon gyorsan elsajátítják az „abc” használatát is. Ha otthon megtanulták a kezelését, már az iskolában, tanórákon is aktív segítőjük lehet. Később már a gyermeklexikonokat használhatják nyelvi fejlődésüktől függően. Mindez segítheti önálló tanulásukat, valamint alkalmas verbális emlékezetük fejlesztésére is. Előkészítheti a lexikonok használatát és az önálló tanulás kialakítását.

Kicsiknél képekkel, rajzokkal készítjük.

Tojástartó:

Ablakpárkány:

Nagyobbaknál leírással egészítjük ki a szómagyarázatokat.

Ködmön: téli kiskabát

Gulyás: főnév, többjelentésű szó

1. Húsétel: A gulyás kiadós egytálétel, amelyet a magyarok többsége szeret. Gyakran bográcsban főzik.
2. Állatgondozó: sok szarvasmarhára felügyelő pásztor, aki többnyire lovon tereli az állatokat. A gulyások hangos ostorpattogással terelik a marhákat. A gulyás ügyelt az állatok egészségére is.

Differenciált feladatok

Auditív észlelés

Figyelj a füledre!

Ajánlott korosztály: minden korosztályban végezhető

Szervezés a feladat előtt: A feladatot végezhetjük egyéni és csoportos formában is. A megszólaltatott tárgyakat közösen is összeválogathatjuk a gyerekekkel/gyerekekkel,

válogathatunk a környezetünkben található tárgyak közül. Mindenképpen olyan eszközöket választunk ki, amelyeknek jól érzékelhető, hallható a hangja.

Eszközök: A feladatot hangkeltő játékokkal, tárgyakkal, hangszerekkel végezzük. Ez bármilyen tárgy, egyszerű hangszer lehet.

A feladat menete: Megszólaltatunk valamit, megnevezzük, hogy minek a hangja volt. Szólaltassuk meg együtt, hallgassuk meg, hogy milyen hangja van. Ismételjük meg többször, hogy a hallás útján jól rögzüljön a hang észlelése. Nevezzük is meg, mondjuk el a tárgy, a játék nevét, úgy, hogy a gyermek/gyermekek látja/látják is a megszólaló tárgyat. Forduljon el, vagy hajtsa/hajtsák le a fejüket a padra, asztalra. Figyelj a füledre! Egyet szólaltassunk meg! Ismételjük meg a hangadást többször is! Ha csoportban végezzük a feladatot, választunk egy gyereket. Mondja meg, hogy mit hallott! Utána mutathat ő is egy újabb hangot.

Hol szól?

Ajánlott korosztály: minden korosztályban végezhető

Szervezés a feladat előtt: A feladatot végezhetjük egyéni és csoportos formában is. A megszólaltatott tárgy hangját bemutatjuk, úgy, hogy a tárgyat is láthatja/láthatják.

Eszközök: Zenélő játék, ébresztő vagy ketyegő óra, mobiltelefon, vagy bármilyen folyamatosan érzékelhető hangot adó tárgy.

A feladat menete: Rejtsük el a zenélő játékot, ébresztő vagy ketyegő órát, mobiltelefont, valahová a gyermek/gyermekek közelében. Ha csoportban játszunk, akkor választunk egy gyereket, akit kiküldünk a teremből. Így nem láthatja, hogy hova rejtjük el a tárgyat. Keresse meg, honnan jön a hang! Ha nehéz, először lássa is, hogy eldugjuk a tárgyat. Ha megtalálta, utána ő is elrejtheti. Adjunk ötletet, hová tegye! Pl. Tedd a vödörbe, a fotel alá, anya zsebébe, táskába stb.

Keresem a hangodat!

Ajánlott korosztály: minden korosztályban végezhető

Szervezés a feladat előtt: A feladat csoportos formában végezhető az udvaron, játszótéren, szabadban.

Eszközök: Nincs szükség eszközökre.

A feladat menete: A gyerekek közül kiválasztunk valakit, aki háttal áll a területnek. Ő lesz, aki megtalálja a hangot adó társait. Ne lássa, hova bújnak a gyerekek. A többiek a fa, a bokor, a fal mögé húzódnak. Időnként kiáltanak egyet a társuknak, akinek az a feladata, hogy a hang segítségével megtalálja a többieket.

Hangok a világból!

Ajánlott korosztály: minden korosztályban végezhető

Szervezés a feladat előtt: A feladatot végezhetjük egyéni és csoportos formában is. Előre rögzítünk a környezetünkben előforduló hangokat, zajokat.

Eszközök: Hangrögzítőre vett zajok: szél fújása, levelek zizegése, esőcseppek kopogása, avar zörgése, madárcsicsergés, templom harangjának zúgása. Bármilyen hang lehet, ami ismerős a gyerek számára. A környezetünkben hallható hangok témákra is oszthatók. Lehet az állatkertben, az erdőben, a tengernél, a parkban, az iskolában, az otthoni környezetben hallható hangokat használni.

A feladat menete: A rögzített hangokat megfigyeltetjük, majd egyenként bemutatjuk. Milyen hangot hallottál? Mi lehet ez? Fel kell ismerni a környezet hangját.

Ki a testvére?

Ajánlott korosztály: minden korosztályban végezhető

Szervezés a feladat előtt: A feladat csoportos formában végezhető zárt térben, vagy a szabadban.

Eszközök: Egyszerű hangszerek, amelyek elférnek a gyerekek kezében. A hangszerekből kettőt-kettőt készítünk elő, annyit, ahány gyermek játszik velünk. Mindegyiknek legyen párja.

A feladat menete: A gyerekek választanak egy hangszert és körbe ülnek. Fontos, hogy a körben ülésnél kifelé forduljanak, ne lássák egymás kezét. A felnőtt, vagy a gyerekek közül valaki körbejár a körön belül, háttal a gyerekeknek. Akinek a fejét megérinti, az megszólaltatja a hangszerét. Az a gyermek, akinél ugyanolyan hangszer van, szintén megszólaltatja a nála levőt. Így alakulnak ki a hangszertestvérek.

Auditív differenciálás

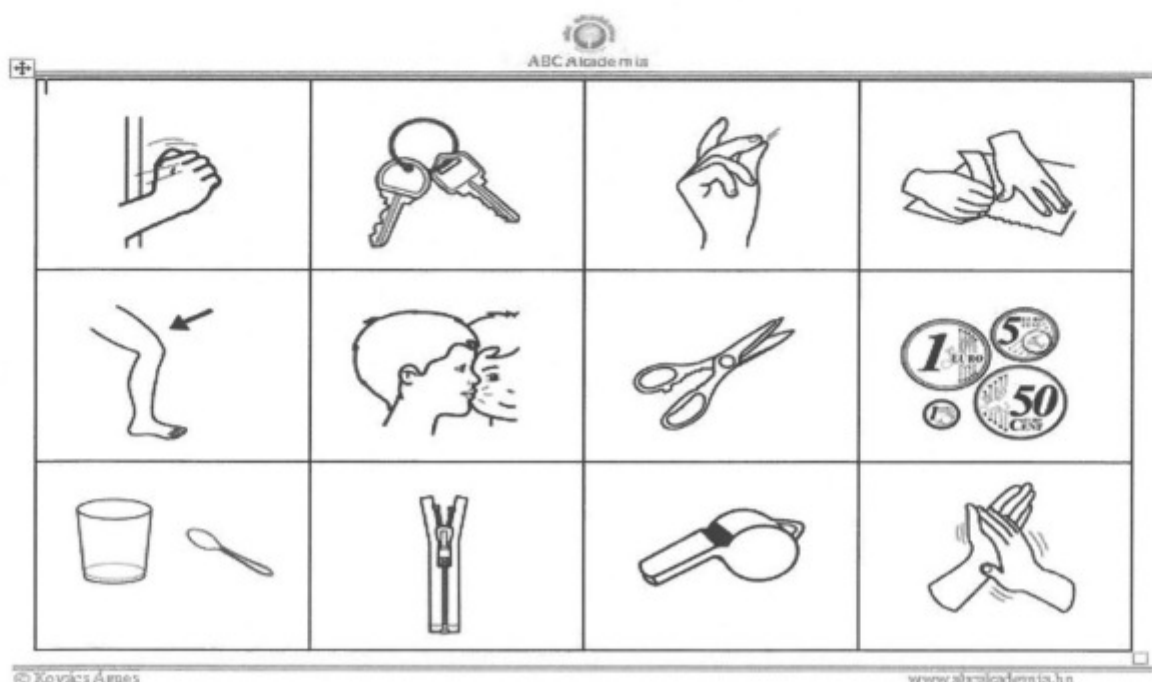
Minek hallottad a hangját? /Figyelj a füledre! feladat az alapja/

Ajánlott korosztály: minden korosztályban végezhető

Szervezés a feladat előtt: A feladatot végezhetjük egyéni és csoportos formában is. A megszólaltatott tárgyakat közösen is összeválogathatjuk a gyerekek/gyerekkel, válogathatunk a környezetünkben található tárgyak közül. Mindenképpen olyan eszközöket választunk ki, amelyeknek jól érzékelhető, hallható a hangja.

Eszközök: A feladatot hangkeltő játékokkal, tárgyakkal, hangszerekkel végezzük. Ez bármilyen tárgy, egyszerű hangszer lehet.

A feladat menete: Megszólaltatjuk, összeütögetjük, megfigyeljük a hangját minden tárgynak. Azután bekötjük a gyermek szemét. Csoportban a gyerekek lehajtják a fejüket a padra vagy az asztalra. Megszólaltatjuk valamelyik tárgyat, hangszert. Ki kell találni, hogy melyiket hallotta. Neheztett változata lehet, hogy nemcsak megnevezi, hanem tapintással kiveszi a többi tárgy közül. Ha megszólaltatjuk a tárgyat, tegyük bele egy zsákba. Egyszerre csak 2-3-at, majd ez a szám fokozatosan növelhető. Keresse ki a zsákból, azt a tárgyat, hangszert, amelyiket hallotta! Csoportban választunk valakit erre a feladatra. Zsák helyett használhatunk képeket is a hang differenciálásához. Mutasd meg a képen! Melyik tárgy hangját hallottad?

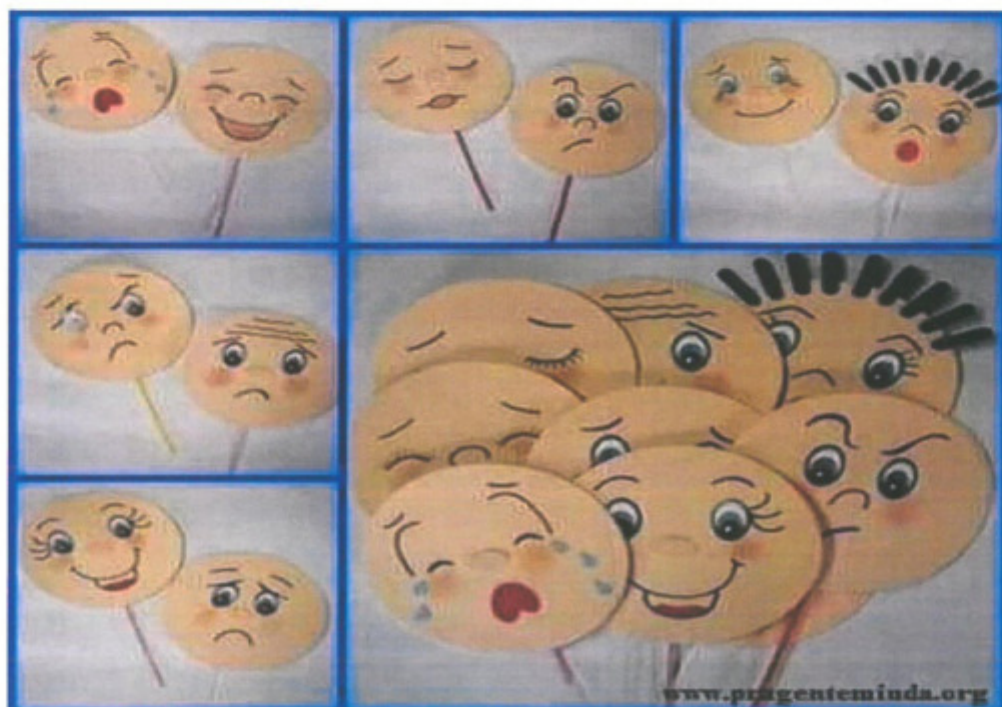
Hová lett Piroska jókedve?

Ajánlott korosztály: minden korosztályban végezhető.

Szervezés a feladat előtt: A feladat egyéni és csoportos formában végezhető.

Eszközök: Egy kislányt formáló báb, érzelmek kifejezését jelző pálcika bábok. szükségesek hozzá. A pálcika bábokat közösen is elkészíthetjük a gyerekekkel. Így együtt választhatjuk ki, hogy milyen érzelmeket szeretnénk megjeleníteni. Milyen hangot hallatunk közben?

A feladat menete: Csoportban kiosztjuk a pálcika bábokat, egyéni foglalkozásnál egy kupacba tesszük. Piroska szomorúan érkezik a gyerekekhez. Segítsünk Piroskának megkeresni a jókedvét! Hangulatot kifejező hangokat, hangulatszavakat hangoztatunk (például sírás, haj-haj, fújtatás, püffögés, sóhajtozás, jajgatás, hüppögés, csodálkozás, morgás). Ezek után Piroska mindig megkérdezi: Ez mi volt? A gyerekek felteszik a megfelelő hangulatot kifejező jelet és megnevezik a hangulatot (szomorú, ijedt, mérges, csodálkozó). Piroska megkérdezi: Ez jó lesz? Végül örömet jelentő hangokat, hangulatszavakat szólaltatunk meg (nevetgélés, hahotázás, elégedett nyammogás). Amikor Piroska kiválasztja a neki legjobban tetszőt, elköszönnek tőle a gyerekek.

Így vagy úgy!

Ajánlott korosztály: minden korosztályban végezhető.

Szervezés a feladat előtt: A feladat egyéni és csoportos formában végezhető.

Eszközök: Hívókártyák, amelyek ellentétpárokat szimbolizálnak. Csiga- lassú, gyík- gyors. Egér- halk, oroszlán- hangos. Madár- magas, hal- mély.

A feladat menete: Ismert mondókákat, dalokat, verseket mondunk lassan és társítjuk hozzá a csiga hívókártyát. Ezután a gyorshoz is társítjuk a hívókártyát: gyík. Ugyanezt tesszük a halk–hangos, magas–mély fogalompárral is (egér–oroszlán, madár–hal). Egy kosárban elhelyezzük a hívókártyákat. Ha csoportban végezzük, akkor egy gyerek kiválaszt egy kártyát. Annak megfelelően elmondunk közösen egy rövid mondókát, verset vagy elénekeljük a dalt. Megkeressük az ellentétpárját és annak megfelelően is elmondjuk. Mindegyik hívókártyánál megkérdezzük: Hogyan mondjuk? A feladat kezdeti szakaszában eleinte csak egy fogalompárral játszunk. Majd bővíthetjük a hívókártyák számát.

lassú

gyors

halk

hangos

magas

mély

Papagáj

Ajánlott korosztály: óvodás és iskolás korosztállyal végezhető.

Szervezés a feladat előtt: A feladat egyéni és csoportos formában végezhető.

Eszközök: Eszközigénye nincs.

A feladat menete: Valójában értelmetlen szótagokat, hangsorokat kell a gyerekeknek elismételni. Kezdetben 2-3 hangból, majd egyre hosszabbakat. A két hangból álló szótagok esetében néhány bemelegítő gyakorlatot végzünk. Csoporton belül választhatunk egy gyereket. Kérhetjük azt, hogy próbálja pontosan ugyanúgy mondani, ahogy tőlünk hallotta. Legyen ő a papagáj! Ismétlje meg, amit hallott. Kicsit túlzásokba eshetünk, mert a rövid magánhangzós szótagokat (2 és 3 hang esetében) gyorsan, igen röviden ejtve mondjuk. A hosszú magánhangzót tartalmazó szótagot pedig elnyújtva, hosszan.

Példák:

- av, át, óm, úz, éf ük, ícs, áf, je, ké, fe, zí, kü, fu, zá, ra, it, rü, üc, ózs, zsü, ep, lí,
- vát, rit, par, cím, eci, éka, úcsi, ícsu, par, rüik, ürc, véc, kem, ári, széc, csom, mőcs
- kete, geri, kotas, perut, szeki, balkas, fáros, szenyér, piccen, spiccer, kadsem

Hegyezd a füled!

Ajánlott korosztály: óvodás és iskolás korosztállyal végezhető.

Szervezés a feladat előtt: A feladat egyéni és csoportos formában végezhető.

Eszközök: Eszközigénye nincs.

A feladat menete: Hangsor-párokat mondunk a gyerekek/gyerekeknek. Azt kell eldönteni, hogy amit hall az teljesen egyforma-e, ugyanazt hallja-e kétszer egymás után. Segíthetünk úgy megértetni a feladatot, hogy először értelmes szavakat mondunk: róka-róka, róka-fóka, zseb-seb. Mikor itt már érti/értik a feladatot, indulhatunk az értelmetlen hangsorok irányába.

Példák a hangsorokra:

padi-pati, kop-top, rafi-ravi, tami-tari, rém-rék, gég-gék, pári-páli, mási-masi, tam-tan, cukko-cutto, zsuk-suk, zsému-zsému, kege-keve, vetrit-vétrit, verény-véreny, totem-toten, rokka-roka, dukkó-dukó, hallé-allé, szami-sami

Ez a játék alkalmas a magánhangzók időtartamának felismertetésére is a következő párok összehasonlításával: lovas-lóvas, nosza-nósza, csikós-csikós, por-pór, üveg-üveg, tűz-tűz, fút-fut, hol-hól, tol-tól, log-lóg, piros-piros

Auditív szerialitás

Találjunk ki együtt szavakat!

Ajánlott korosztály: óvodás és iskolás korosztállyal végezhető.

Szervezés a feladat előtt: A feladat egyéni és csoportos formában végezhető.

Eszközök: Eszközigénye nincs.

A feladat menete: Melyik szóra gondoltam? A felnőtt elkezd egy értelmes szót pl. telef... A gyerekek/gyerekeknek kell befejezni úgy, hogy értelmes szót kapjunk. Eleinte úgy adjuk meg a szavakat, hogy csak az utolsó, vagy az utolsó két betű hiányozzon. Ha belejönnek, úgy nehezítsük a feladatot. Az is nehéz, amikor a szavak rövidek és az is, ha az utolsó két betű hiányzik.

– repülőgé..., rágógu..., cseresz..., fenyőf..., szivárv..., helikop..., karács..., bűgöcsi..., állatke..., elef..., mesekö..., testv..., nad..., templ..., med..., fark...,

Mit visz a kis hajó?

Ajánlott korosztály: óvodás és iskolás korosztállyal végezhető.

Szervezés a feladat előtt: A feladat egyéni és csoportos formában végezhető.

Eszközök: Eszközigénye nincs.

A feladat menete: Megérkezett a kishajó a kikötőbe! Segítsünk berakodni a fedélzetre. Olyan dolgokat szállít a kishajó, ami úgy kezdődik, mint a maci: „ma...” Fontos, hogy önállóan is hangoztassuk a szótagot! Más-más szótagokkal kezdődő dolgokat rakodjanak a sorban érkező hajókra.

Tovább fejlesztési lehetőségek: Miután egy hajóra berakodtunk, kérdezzük meg: Miket szállít ez a hajó?

- A berakott dolgokat azonos sorrendben sorolják fel.
- Azonos szótaggal kezdődő állatokat szállít a hajó (vagy növényeket, gyümölcsöket, lányokat, fiúkat).
- A szó elején hallható fonémát adjuk meg és játszunk a játékot a fentiek szerint.
Mit visz a kis hajó, ami f hanggal kezdődik?

Tapslabda

Ajánlott korosztály: óvodás és iskolás korosztállyal végezhető.

Szervezés a feladat előtt: A feladat csoportos formában végezhető.

Eszközök: Labda, babzsák.

A feladat menete: A gyerekek leülhetnek a földre. Labdát gurítunk vagy babzsákot dobunk valakinek. Miután elkapta, egy ritmusmotívumot tapsolunk hozzá. A gyermek visszatapsolja, majd visszagurítja a labdát, visszadobja a babzsákot. Eleinte külön tapsoljunk tá-tá vagy ti-ti-ti-ti ritmusokat. Így lehetőség nyílik a gyors–lassú ritmusú taps megtapasztalására.

Tovább fejlesztési lehetőségek:

- A motívum két tá-tá és négy ti-ti-ti-ti ritmusból álljon.
- Keveredjenek a negyedek és nyolcadok.
- Hosszabb motívumot tapsoljunk.
- A gyermek csukott szemmel tapsolja vissza a motívumot.

- A gyermek csukott szemmel hallgassa a motívumot és csukott szemmel tapsolja vissza.

Zene a szavakkal!

Ajánlott korosztály: óvodás és iskolás korosztállyal végezhető.

Szervezés a feladat előtt: A feladat csoportos formában végezhető.

Eszközök: Labda, babzsák.

A feladat menete: A gyerekek már ismerik a ritmusok visszatapsolását. Most szavakat fogunk visszatapsolni, így leszünk egy kórus! Elmondunk egy szót, majd közösen letapsoljuk. Eleinte csak egy szótagú szavakkal próbálkozunk. Majd egyre hosszabb, több szótagból álló szavakkal próbálkozunk. Hangoztassuk hosszan a hosszú magánhangzókat, így érzékelhetjük hallás útján a magánhangzók különbségeit. A rövid magánhangzónál röviden ejtjük a szavakat, vagy szótagokat, a hosszú magánhangzónál hosszan. Tapsoljuk el közösen!

Tovább fejlesztési lehetőségek:

- A gyerekek tapsolják el egymás nevét.
- Ritmusos mondókák, versek visszatapsolása.
- A gyakorlások során a gyerekek egyedül is próbálkozhatnak a ritmusok tapsolásával.
- A gyermek csukott szemmel tapsolja vissza a motívumot.
- A gyermek csukott szemmel hallgassa a motívumot és csukott szemmel tapsolja vissza.
- Számfogalom kialakítása, fejlesztése auditív megerősítéssel pl. kopogás, taps, egyéb hangingerek leszámolása, a sorrendiség megfigyelése.

Forrás és felhasznált irodalom

- Köntösné Lőrincz Eszter, Nagyné Tóth Ibolya, Urbánné Deres Judit: Inkluzív nevelés Sérülésspecifikus eszköztár hallássérült gyermekek, tanulók együttneveléséhez
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex prevenció óvodai programcsomag
- Dr. Gósy Mária: Beszédszlelés és beszédértés fejlesztése óvodásoknak
- Tamás Eszter, Rajné Pásztor Viktória, Németh Brigitta, Gulyás Gabriella: Megért/Ő
- Aszalai Anett, Horváth Judit, Horváthné Csapucha Klára, Dr. Rónáné Falus Júlia: Amit az óvónőnek észre kell vennie
- Dankó Ervinné: Nyelv-kommunikációs nevelés az óvodában